srijeda, 7. srpnja 2021.

P9_TA(2021)0332

Nadzor financijskih aktivnosti Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2019.

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2021. o nadzoru financijskih aktivnosti Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2019. (2020/2245(INI))

(2022/C 99/04)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir izvješće o radu Grupe Europske investicijske banke (EIB) za 2019.,

— uzimajući u obzir financijsko izvješće Grupe EIB-a za 2019. i statističko izvješće Grupe EIB-a za 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće Grupe EIB-a o održivosti za 2019. i popratno izvješće Grupe EIB-a o ugljičnom otisku,

— uzimajući u obzir izvješće o provedbi politike transparentnosti Grupe EIB-a tijekom 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće EIB-a o mehanizmu za podnošenje pritužbi za 2019.,

— uzimajući u obzir godišnje izvješće za 2019. o aktivnostima EIB-a u Africi, na Karibima, na Pacifiku i u prekomorskim zemljama i područjima,

— uzimajući u obzir godišnja izvješća Revizijskog odbora za 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće EIB-a naslovljeno „Izvješće o ulaganjima za 2019./2020.: Ubrzavanje preobrazbe Europe”,

— uzimajući u obzir izvješće Grupe EIB-a o korporativnom upravljanju za 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće o aktivnostima u vezi s istragama prijevara za 2019.,

— uzimajući u obzir operativni plan Grupe EIB-a za 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće o EFSU-u za 2019. koje je Europska investicijska banka dostavila Europskom parlamentu i Vijeću,

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 03/2019 od 29. siječnja 2019. naslovljeno „Europski fond za strateška ulaganja: za potpuni uspjeh EFSU-a potrebno je uložiti dodatne napore” ([1]),

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 12/2020 od 12. svibnja 2020. naslovljeno „Europski savjetodavni centar za ulaganja: osnovan je s ciljem poticanja ulaganja u EU-u, no njegov je učinak i dalje ograničen”,

— uzimajući u obzir izvješće Europskog savjetodavnog centra za ulaganja za 2019.,

— uzimajući u obzir Komisijinu evaluaciju Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. kojom se dodjeljuje jamstvo EU-a Europskoj investicijskoj banci protiv gubitaka u okviru financijskih operacija kojima se podržavaju ulagački projekti izvan Unije (SWD(2019)0333) i njegov sažetak (SWD(2019)0334), objavljen 13. rujna 2019.,

— uzimajući u obzir članke 3. i 9. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir članke 15., 126., 174., 175., 208., 209., 271., 308. i 309. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Protokola br. 5 o Statutu EIB-a i Protokola br. 28. o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji,

([1]) https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=49051

— uzimajući u obzir Poslovnik Europske investicijske banke,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja ([2]),

— uzimajući u obzir izvješće Komisije od 28. svibnja 2019. o upravljanju Jamstvenim fondom Europskog fonda za strateška ulaganja za 2018. (COM(2019)0244),

— uzimajući u obzir Trostrani sporazum između Europske komisije, Europskog revizorskog suda i Europske investicijske banke iz rujna 2016.,

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. srpnja 2020. o nadzoru financijskih aktivnosti Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2018. ([3]),

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0215/2021),

A. budući da se EIB ugovorom obvezao da će preko specijaliziranih investicijskih instrumenata kao što su zajmovi, vlasnički kapital, jamstva, instrumenti za podjelu rizika i savjetodavne usluge doprinositi integraciji EU-a, ekonomskoj i socijalnoj koheziji te regionalnom razvoju;

B. budući da je glavni cilj EIB-a, u skladu s člankom 309. UFEU-a, doprinijeti uravnoteženom i stabilnom razvoju unutarnjeg tržišta u interesu Unije tako što će omogućiti financiranje projekata za razvoj slabije razvijenih regija i projekata od zajedničkog interesa za nekoliko država članica koji su takve veličine ili prirode da se ne mogu u potpunosti financirati različitim raspoloživim sredstvima u pojedinim državama članicama;

C. budući da se Grupa EIB-a ugovorom obvezala doprinijeti integraciji EU-a i regionalnom razvoju u skladu s člankom 309. UFEU-a i Protokolom 28.;

D. budući da je EU od financijske krize doživio ozbiljan manjak ulaganja te se suočava s hitnom potražnjom za ulaganjima kako bi se nosio s potrebnom zelenom i digitalnom transformacijom gospodarstva i društva;

E. budući da je EIB u studenom 2019. donio novu politiku kreditiranja u području energije, a u prosincu 2020. plan za klimatsku banku;

F. budući da se očekuje da će EIB imati presudnu ulogu u financiranju europskog zelenog plana u okviru održivog europskog investicijskog plana;

G. budući da se očekuje da će EIB u okviru mehanizma za pravednu tranziciju poduprijeti pravednu zelenu tranziciju;

H. budući da bi ciljevi javne politike kao što su teritorijalna i socijalna kohezija, održivi razvoj i rješavanje problema nezaposlenosti (mladih), siromaštva i socijalne isključenosti trebali biti glavni fokus i ciljevi Banke u njezinoj zadaći da doprinese uravnoteženom i stabilnom razvoju unutarnjeg tržišta;

I. budući da je od 2014. do 2019. Banka osigurala više od 100 milijardi EUR za financiranje u kohezijskim regijama;

J. budući da EIB razmatra mogućnost da postane prva multilateralna razvojna banka koja će biti usklađena s Pariškim sporazumom i da je Vijeće već zatražilo od EIB-a i EBRD-a da predstave te planove u svrhu buduće rasprave;

([2]) SL L 169, 1.7.2015., str. 1.
([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0191.

srijeda, 7. srpnja 2021.

K. budući da se zaštitne mjere protiv prijevara, uključujući porezne prijevare i pranje novca, te protiv rizika od financiranja terorizma i korupcije, moraju na odgovarajući način uključiti u dubinske analize i ugovorne uvjete EIB-a;

L. budući da EIB zbog svojih vanjskih aktivnosti kreditiranja ima važnu ulogu i izvan EU-a kao najveća svjetska multilateralna institucija;

M. budući da EIB ima središnju ulogu u naporima EU-a da osigura provedbu Programa održivog razvoja;

Glavni rezultati EIB-ovih aktivnosti financiranja 2019.

1. primjećuje da su 2019. zaključene operacije pozajmljivanja Banke iznosile 63,3 milijarde EUR (od čega 61,9 milijardi EUR iz vlastitih sredstava Banke), u skladu s ciljem utvrđenim u operativnom planu za 2019. (63 milijarde EUR +/- 10 %) i znatno iznad iznosa za 2018. (55,6 milijardi EUR, od čega 54,3 milijarde EUR u okviru vlastitih sredstava Banke); primjećuje da su ukupne isplate 2019. dosegnule 48,1 milijardu EUR (od čega 47,5 milijardi EUR iz vlastitih sredstava Banke), u usporedbi s 52,6 milijardi EUR 2018. (od čega 51,8 milijardi EUR iz vlastitih sredstava Banke); primjećuje da je EIB 2019. ostvario zdrave financijske rezultate i zabilježio godišnji neto višak od 2,4 milijarde EUR u usporedbi s 2,3 milijarde EUR 2018.;

2. prima na znanje stopu loših kredita koja je krajem 2019. iznosila 0,4 % ukupnog kreditnog portfelja (0,3 % na kraju 2019.) unatoč nedavnom prelasku Banke na rizičnije operacije kreditiranja;

3. sa zadovoljstvom napominje da je EIB 2019. ispunio svoj godišnji cilj u pogledu kreditiranja u području kohezije od najmanje 30 % svih novih operacija u EU-u, pretpristupnim zemljama i zemljama EFTA-e; napominje da je EU 2019. osigurao 16,13 milijardi EUR za projekte u kohezijskim regijama EU-a; ističe iznimnu važnost trajne potpore regionalnom razvoju i ciljevima socijalne i gospodarske kohezije EU-a utvrđenima Protokolom 28. uz Ugovore;

4. primjećuje da su u Operativni plan EIB-a za 2019. uvrštena upućivanja na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a i ishodi rasprava o ulozi EIB-a u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.; podržava usmjerenost na poslovno područje većeg rizika „Posebne aktivnosti”, uključujući projekte povezane s EFSU-om i savjetodavnim službama, s 530 očekivanih novih radnih zadataka za 2019. za potporu ulaganjima u iznosu od 35 milijardi EUR;

5. pozdravlja novu strategiju ulaganja vlasničkog kapitala Grupe EIB-a čiji će cilj biti bolje rješavanje investicijskog jaza na tržištu dionica; poziva EIB da provede preporuku iz studije „EIB i novi okvir misija EU-a” kako bi se dodatno promicalo veće preuzimanje rizika razvojem odgovarajućih dugoročnih financijskih instrumenata visokog rizika koji se temelje na postojećim mehanizmima podjele rizika (npr. EFSU, InnovFin);

6. pozdravlja donošenje nove procjene klimatskog rizika 2019. kako bi se osigurala sustavna procjena fizičkog rizika od klimatskih promjena u izravnom kreditiranju kako bi EIB i njegovi klijenti mogli razumjeti kako bi klimatske promjene mogle utjecati na financirani projekt i utvrditi korektivne mjere;

7. pozdravlja donošenje nove porezne politike u ožujku 2019. koja uključuje mjere za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza provjerama dubinske analize i paket instrumenata za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza; napominje da EIB neće moći ulagati u zemlje koje se nalaze na crnoj listi zabranjenih jurisdikcija EU-a te da će se jurisdikcije koje ne poštuju propise „pojačano nadzirati”; ponavlja da bi se pojačana porezna dubinska analiza trebala primjenjivati kad god se porezne oaze pojavljuju u korporativnoj strukturi klijenata, promotora ili posrednika;

8. poziva EIB da tijekom provedbe porezne dubinske analize u potpunosti iskoristi svoje instrumente za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza i da po potrebi primjenjuje uvjete preseljenja; prima na znanje revidirani okvir Grupe EIB-a za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (AML-CFT) i poziva EIB da ažurira svoju politiku u svjetlu Pete direktive o sprečavanju pranja novca, koja je stupila na snagu u siječnju 2020., te da surađuje s relevantnim tijelima kako bi se osigurale odgovarajuće sankcije za kršenje prava i strogi standardi za financijske posrednike;

9. primjećuje da je EIB-ov mehanizam za podnošenje pritužbi 2019. registrirao 84 nova predmeta, obradio 173 predmeta i zaključio 113 predmeta; poziva EIB da nastavi ulagati napore kako bi civilnom društvu omogućio izvješćivanje o zabrinjavajućim slučajevima koji će se rješavati na učinkovit i neovisan način; naglašava važnost praćenja provedbe preporuka iz mehanizma za podnošenje pritužbi; poziva EIB da zaključcima mehanizma za podnošenje pritužbi pristupa primjenjujući konkretne mjere;

10. pozdravlja činjenicu da EIB provodi svoju politiku isključivanja i predan je njezinoj strogoj primjeni putem diskrecijskih postupaka isključivanja i sporazuma o nagodbi; poziva EIB da izvijesti o broju i opsegu odluka o obustavi/prekidanju plaćanja i/ili povratu zajmova ili o zahtjevima za prijevremenu otplatu zajmova zbog zabranjenog postupanja ili drugih zloupotreba koje utječu na financirane aktivnosti; poziva EIB da izvijesti o prirodi financijske potpore na koju utječe navodno neprimjereno ponašanje i o geografskoj raspodjeli takvih slučajeva, ako je to pravno moguće;

11. pozdravlja najnovije informacije Grupe EIB-a o bolesti COVID-19 u financijskom izvješću EIB-a za 2019. u kojem se pojašnjava paket mjera za hitne intervencije donesen 2020. za potporu malim i srednjim poduzećima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije u Uniji, koji obuhvaća bankovne linije za likvidnost i programe jamstava za banke te programe kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom, te u kojem se razmatra osnivanje Europskog jamstvenog fonda (EGF) usmjerenog na financijsku potporu MSP-ovima; sa zadovoljstvom napominje da je Grupa EIB-a proširila svoj doprinos izvan EU-a, s naglaskom na ulaganja u zdravstveni i privatni sektor; potiče EIB da od poduzeća koja primaju potporu iz EGF-a ili drugih programa financiranja za suočavanje s krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 zahtijeva da doprinesu postizanju ciljeva za 2030. koje je Komisija predložila u europskom stupu socijalnih prava te da poštuju socijalne i ekološke uvjete, uključujući donošenje planova za dekarbonizaciju, kako bi se povećala njihova otpornost, te da se suzdrži od isplate dividendi, bonusa za više rukovodstvo i otkupa dionica;

12. u tom pogledu pozdravlja komponentu za MSP-ove u okviru fonda InvestEU; naglašava da se treba usredotočiti na dugoročno financiranje, osobito podupiranjem projekata koji se inače ne bi financirali, posebno za inovativna start-up poduzeća i MSP-ove; naglašava, međutim, da aktivnosti financiranja EIB-a nisu zamjena za održive fiskalne politike u državama članicama; poziva EIB da poveća ulaganja u revolucionarne inovacije, posebno za zelenu tranziciju, kako bi se pružila potpora europskim poduzećima;

13. poziva EIB da poveća financiranje za rješavanje pitanja tehnološke tranzicije, potporu razvoju vještina prilagođenih trenutačnim i budućim potrebama tržišta rada, daljnje promicanje ulaganja u digitalne vještine zaposlenika i poduzetnika, digitalnu infrastrukturu i izgradnju kapaciteta za digitalizaciju, osiguravanje sredstava za dugoročno istraživanje i inovacije te MSP-ove, potporu socijalnoj ekonomiji, poboljšanje socijalne i teritorijalne kohezije, i to rješavanjem trenutačnog problema manjka ulaganja u javno stanovanje i infrastrukturu;

14. prima na znanje razlike u gospodarskim situacijama i kapacitetima država članica te naglašava da je važno zajamčiti pravednu tranziciju kako bi se najpogođenijim regijama i zemljama pomoglo da se prilagode predstojećim promjenama tako da nitko ne bude zapostavljen; ističe da je potrebno proaktivno podupirati područja u kojima radna mjesta trenutačno ovise o industrijama s visokim emisijama, uz znatna ulaganja u osposobljavanje i alternativne gospodarske mogućnosti kako bi se zajamčila kvalitetna radna mjesta i tako osigurala neometana tranzicija; smatra da će od ključne važnosti biti dosljednost i koordiniranost s drugim instrumentima financiranja EU-a u tom pogledu;

15. podsjeća na Akcijski plan za rodnu ravnopravnost, koji je podržan s namjerom usmjeravanja provedbe rodne strategije EIB-a i integriranja promicanja rodne ravnopravnosti u njegov poslovni model; poziva EIB da izvijesti o napretku postignutom u prvoj fazi akcijskog plana, o ciljevima kao što su revizija okvira za dubinsku analizu kako bi se razmotrilo kakve učinke i rizike ulaganja EIB-a imaju na prava žena, jamčenje jednakog pristupa povlasticama koje proizlaze iz ulaganja EIB-a i ulaganje u sudjelovanje žena u gospodarstvu i na tržištu rada;

srijeda, 7. srpnja 2021.

Funkcioniranje i djelotvornost EFSU-a

16. podsjeća na to da se upravljačka struktura EFSU-a razlikuje od EIB-ove te da se njegove operacije ulaganja odvijaju u okviru dvaju tematskih područja, tj. dijela za infrastrukturu i inovacije, kojim upravlja EIB, te dijela za MSP-ove, kojim upravlja Europski investicijski fond (EIF);

17. prima na znanje rezultate navedene u izvješću Europskog savjetodavnog centra za ulaganja za 2019.; pohvaljuje pozitivan učinak Europskog savjetodavnog centra za ulaganja (ESCU); poziva na daljnje jačanje internih financijskih i savjetodavnih kapaciteta EIB-a kako bi se zajamčila dugoročna predanost provedbi i dugoročnom financiranju misija EU-a kao što su borba protiv raka, prilagodba klimatskim promjenama, jamčenje pravedne tranzicije u regijama najviše pogođenima promjenama na temelju zelenog plana, zaštita oceana, život u zelenijim gradovima te osiguravanje zdravlje tla i hrane; pozdravlja činjenicu da je EIB u skladu s preporukama Europskog revizorskog suda u srpnju 2019. predstavio svoju studiju kao odgovor na preporuku br. 5 Europskog revizorskog suda: poboljšanje geografske rasprostranjenosti ulaganja koja se podupiru o okviru EFSU-a; prima na znanje zaključke te analize u kojoj se dokumentiraju znatni napori EIB-a i Komisije da se olakša uravnoteženija geografska rasprostranjenost ulaganja EFSU-a kako bi se doprinijelo održivoj dugoročnoj gospodarskoj konvergenciji diljem Unije;

18. poziva EIB da geografsku rasprostranjenost financiranja EIB-a učini uravnoteženijom, u skladu sa svojom ulogom u jamčenju teritorijalne i socijalne kohezije; poziva EIB da riješi nedostatke koji sprečavaju određene regije ili države članice da u potpunosti iskoriste svoje financijske instrumente;

19. poziva na jačanje tehničke pomoći i financijskog stručnog znanja lokalnih i regionalnih vlasti, posebno u regijama s niskim ulagačkim kapacitetima, prije odobrenja projekta kako bi se poboljšala pristupačnost; poziva na jačanje suradnje s nacionalnim razvojnim bankama i institucijama;

Uloga EIB-a u financiranju europskog zelenog plana

20. podsjeća da je u studenom 2019., u skladu s političkom ambicijom na kojoj se temelji europski zeleni plan, Upravno vijeće EIB-a odlučilo povećati razinu obveza Grupe EIB-a u području klime i okoliša kako bi se EIB pretvorio iz „banke EU-a koja podupire klimu" u „klimatsku banku EU-a" te se obvezalo da će postupno povećavati udio financiranja namijenjen djelovanju u području klime i okolišne održivosti kako bi 2025. dosegnuo 50 % njezinih aktivnosti te da će od kraja 2020. sve financijske aktivnosti uskladiti s ciljevima Pariškog sporazuma; pozdravlja donošenje klimatskog plana; poziva EIB da ocijeni usklađenost projekata koji su već u pripremi prije studenoga 2020. s ciljem klimatske neutralnosti do 2050., istodobno osiguravajući kontinuitet poslovanja, uzimajući u obzir prijelazno razdoblje predviđeno do kraja 2022.;

21. pozdravlja EIB-ovu upotrebu postupno rastuće cijene u sjeni za ugljik kao dio općeg pristupa kako bi se osiguralo da operacije EIB-a budu u skladu s ciljem od 1,5 °C, uz osiguravanje pravednog prijelaza na ugljično neutralno gospodarstvo u kojem nitko nije zapostavljen;

22. napominje da se problem klimatskih promjena ne može riješiti bez potpore industrije te da se sveobuhvatne promjene mogu postići samo ako se uzmu u obzir potrebe industrije i ako se daju potrebni poticaji za inovativna klimatska rješenja;

23. primjećuje da se prema izvješću EIB-a o održivosti apsolutne emisije iz portfelja EIB-a za 2019. procjenjuju na 3,9 milijuna tona CO2 godišnje, što je povećanje u odnosu na 2,2 milijuna tona CO2 godišnje za 2018.; primjećuje da se ukupno smanjene ili izbjegnute emisije iz istog financiranja procjenjuju na 3,1 milijun tona CO2 godišnje za 2019. u usporedbi s 3,5 milijuna tona CO2 godišnje za 2018.; poziva EIB da poveća napore za smanjenje apsolutnih emisija; poziva EIB da sustavno objavljuje izračune otiska emisija stakleničkih plinova (GHG) za sve projekte koji se procjenjuju korištenjem izračunavanja ugljičnog otiska kako bi se povećala transparentnost;

24. pozdravlja politiku kreditiranja u području energije koju je dogovorilo Upravno vijeće EIB-a u studenom 2019., a posebno odluku o prekidu financiranja projekata u području energije iz fosilnih goriva; napominje, međutim, da projekti plinske infrastrukture uvršteni na četvrti popis projekata od zajedničkog interesa i plinski projekti koji su do 14. studenog 2019. već bili u postupku ocjenjivanja nisu isključeni iz financiranja EIB-a do kraja 2021.; naglašava da bi se ti projekti mogli financirati sve dok pridonose zadaći EIB-a koja se odnosi na olakšavanje pravedne tranzicije i uravnoteženog razvoja u EU-u; primjećuje da je je EIB 2019. osigurao 685 milijuna EUR za financiranje prijenosa i distribucije prirodnog plina; poziva EIB da procijeni i riješi potencijalne rizike povezane s ovisnosti o imovini s visokim emisijama ugljika;

25. podsjeća EIB na poziv Parlamenta da do kraja 2020. objasni kako će Transanatolijski plinovod prirodnog plina i Transjadranski plinovod biti usklađeni s ciljevima Pariškog sporazuma; napominje da je projekt predmet istrage Europskog ombudsmana ([4]) zbog neuspjeha EIB-a da osigura odgovarajuću procjenu učinka na klimu za oba projekta; apelira na EIB da riješi sve nedostatke u procjeni utjecaja na okoliš i da se prioritetno pozabavi negativnim ekološkim, klimatskim i socijalnim učincima;

26. napominje da su u okviru trenutačne politike kreditiranja za plinske elektrane i plinske mreže projekti za transport plina s niskom razinom emisije ugljika prihvatljivi pod uvjetom da imaju „vjerodostojan plan" te da uključuju kretanje emisija uključeno u EIB-ov ugovor o financiranju; poziva EIB da zajamči da su kriteriji na temelju kojih bi se ti planovi smatrali vjerodostojnima u skladu s njegovom zadaćom doprinošenja pravednoj tranziciji kako bi se izbjegao rizik od podupiranja plinskih projekata koji nisu usklađeni s klimatskim ciljevima; napominje da će EIB početkom 2022. provesti reviziju na sredini razdoblja politike kreditiranja u području energetike;

27. napominje da je EIB 2019. podupirao nekoliko projekata koji uključuju hidroenergiju; pozdravlja ekološke, klimatske i socijalne smjernice o razvoju hidroenergije; pozdravlja činjenicu da EIB trenutačno unapređuje svoje zahtjeve za izvješćivanje o posrednom kreditiranju kako bi se uzelo u obzir usklađivanje druge ugovorne strane s Pariškim sporazumom i taksonomijom EU-a o održivom financiranju te revidira svoj okvir za okolišnu i socijalnu održivost; naglašava da bi se takvim novim zahtjevima trebala povećati transparentnost operacija EIB-a koje uključuju financijske posrednike kako bi se utvrdili i izbjegli mogući negativni učinci hidroenergetskih operacija na okoliš ili ljudska prava unutar i izvan EU-a, uz istodobnu zaštitu pristupa financiranju za mala i srednja poduzeća;

28. podsjeća da je Grupa EIB-a uspostavila okvir za okoliš i socijalni okvir, pozdravlja činjenicu da EIB izvješćuje o učincima na okoliš, društvo i gospodarstvo te pruža ex ante i ex post evaluacije analize utjecaja na okoliš i društvo; izražava zabrinutost zbog rizika da EIB i EIF financiraju aktivnosti s visokim emisijama ugljika preko financijskih posrednika; poziva Grupu EIB-a da dalje nadziru usklađenost obvezujućih okolišnih, socijalnih i upravljačkih kriterija te kriterija pravednog oporezivanja kao dio predstojećih smjernica o usklađivanju ugovornih strana, uključujući popise ograničenih aktivnosti i zahtjev da klijenti imaju jasne i obvezujuće planove za dekarbonizaciju u skladu s Pariškim sporazumom, štiteći pritom pristup financiranju za mala i srednja poduzeća;

29. ističe da su financijske potrebe poljoprivrednika, posebno mladih i novih poljoprivrednika, znatne te da poljoprivrednici i poduzeća u tom sektoru imaju nižu stopu uspješnosti pri podnošenju zahtjeva za financiranje; poziva EIB da radi na financiranju inicijativa kojima će se povećati dostupnost financiranja za poljoprivredni sektor;

30. primjećuje sve veću uključenost Grupe EIB-a u poljoprivredni sektor; ustraje u tome da financiranje EIB-a treba podupirati ruralne zajednice i tranziciju poljoprivrednog sektora u skladu s ciljevima europske politike i uz veće poštovanje dobrobiti životinja, ali da se njime ne bi smjelo doprinositi gustoći naseljenosti koja premašuje kapacitet zemljišta;

([4]) Pritužbu su podnijele nevladine organizacije za zaštitu okoliša CEE Bankwatch Network, Counter Balance, Re:Common i Friends of the Earth Europe.

srijeda, 7. srpnja 2021.

31. napominje da je financiranje prometa u Uniji 2019. bilo veće nego 2018. (9 325 milijuna EUR u odnosu na 8 237 milijuna EUR 2018.) i da je smanjenje financiranja za ceste i autoceste nadoknađeno povećanjem financiranja željeznica i zračnog prometa; naglašava važnost usklađivanja politike kreditiranja u području prometa i prometnog portfelja EIB-a s planom za banku za borbu protiv klimatskih promjena (Climate Bank Roadmap), posebno u pogledu dekarbonizacije prometnog sektora do 2050., ali i s predstojećom strategijom Komisije za održivu i pametnu mobilnost kao odgovor na novi europski zeleni plan i s drugim područjima prometne politike EU-a, uz istodobno jamčenje pravedne tranzicije i uravnoteženog socijalnog i teritorijalnog razvoja; pozdravlja činjenicu da se EIB obvezao da neće financirati povećanje postojećih kapaciteta zračnih luka i lučku infrastrukturu namijenjenu prijevozu i skladištenju fosilnih goriva; poziva na to da se politikom izbjegava ovisnost o imovini s visokim emisijama ugljika i da se podrži prelazak na mobilnost s nultom stopom emisija ugljika za prijevoz tereta i putnika na gradskoj i međugradskoj razini, kao što su željeznice, sigurni biciklizam i čisti javni prijevoz, posebno za slabije povezane zajednice i lokacije, te za infrastrukturu za elektrifikaciju koja se temelji na obnovljivim izvorima energije;

32. pozdravlja vodeću ulogu EIB-a na tržištu zelenih obveznica 2019. do koje je došla izdavanjem 4,1 milijarde EUR obveznica za klimatsku osviještenost (CAB) i obveznica za osviještenost o održivosti (SAB); naglašava važnost transparentne i vjerodostojne dokumentacije i praćenja prihoda na kojima se temelje CAB-ovi i SAB-ovi te osiguravanja dosljednosti s taksonomijom održivog financiranja EU-a i budućim standardom EU-a za zelene obveznice;

33. pozdravlja predstojeću reviziju okolišnog i socijalnog okvira EIB-a te razvoj alata za upravljanje klimatskim, ekološkim i socijalnim rizicima radi procjene fizičkih, tranzicijskih i sistemskih rizika; poziva EIB da se pobrine za to da bude uspostavljen do kraja 2021.; pozdravlja činjenicu da se EIB obvezao da će kao osnovu usvojiti kriterije u vezi s nenanošenjem bitne štete iz Uredbe (EU) 2020/852 ([5]) i postaviti strože standarde kad god je to opravdano;

Operacije EIB-a izvan EU-a

34. uviđa da je najvažniji mandat EIB-a za upravljanje operacijama izvan Unije mandat za vanjsko kreditiranje, u okviru kojeg su EIB-ove operacije tijekom razdoblja od 2014. do 2020. bile poduprte namjenskim jamstvenim fondom s gornjom granicom od 32,3 milijarde EUR, čime se pruža pravna osnova i jamstvo EIB-u za gubitke u okviru financijskih operacija u 68 prihvatljivih zemalja izvan EU-a; napominje da je Komisija predložila da se mandat za vanjsko kreditiranje ne nastavi u sadašnjem obliku; prima na znanje osnivanje Europskog fonda za održivi razvoj plus (EFOR+) kojim se omogućuje provođenje novih mandata EIB-a;

35. pozdravlja potporu EIB-a pruženu tijekom 2019. u izradi mehanizma za pravednu tranziciju, kojim se pomaže područjima i regijama koji su najviše pogođeni tranzicijom na klimatski neutralno gospodarstvo, posebno onima s najmanje sposobnosti za suočavanje s troškovima tranzicije; ističe važnost EIB-a u provedbi mehanizma u narednim godinama, osiguravajući pritom da nijedna regija ne bude zapostavljena;

36. napominje da će se razvojna politika Unije provoditi putem novog Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, za čiju je provedbu EIB od ključne važnosti; izražava zabrinutost zbog korištenja razvojnih fondova EU-a za smanjenje rizika za privatna ulaganja, s obzirom na manjak dokaza u pogledu njihova kapaciteta za postizanje dodatnosti i ispunjavanje razvojnih ciljeva, kao što je nedavno navedeno u završnoj reviziji EFOR-a i mišljenju Europskog revizorskog suda br. 7/2020 od 11. rujna 2020.; ističe da bi donatori prednost trebali dati financiranju temeljenom na bespovratnim sredstvima kao standardnoj opciji, posebno za najslabije razvijene zemlje, izbjegavajući tako povećanje duga;

([5]) Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088. (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

37. ponovno ističe da se očekuje da će vanjske operacije EIB-a pridonijeti ciljevima politike EU-a poticanjem održivog gospodarskog, socijalnog i ekološkog razvoja zemalja u razvoju, posebno onih u najnepovoljnijem položaju, kao i usklađenosti s ciljevima koje je odobrila Unija; prepoznaje iskorjenjivanje siromaštva, mobilizaciju domaćih resursa i ljudska prava kao ključne teme unutar strukture EU-a za financiranje razvoja; podsjeća da je sudjelovanje dionika temelj održivog i uključivog razvoja;

38. napominje da je EIB obvezan poštovati Povelju EU-a o temeljnim pravima; naglašava da su načela ljudskih prava uključena u postupke i standarde dubinske analize na razini projekta, među ostalim omogućavanjem obustave isplata u slučaju ozbiljnog kršenja ljudskih prava ili ekoloških i socijalnih standarda; napominje da su mehanizmi za podnošenje pritužbi pojačani krajem 2018.; poziva EIB da se pobrine za to da njegov mehanizam za podnošenje pritužbi bude lako dostupan, pravovremen i učinkovit kako bi se otkrila i riješila eventualna kršenja ljudskih prava u projektima povezanima s EIB-om; traži od EIB-a da o tome izvijesti Parlament i Vijeće guvernera;

39. poziva EIB da svojim aktivnostima u potpunosti podupre postizanje ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda u okviru posebnih mandata koje su odlučili Vijeće ministara EU-a i Europski parlament;

Upravljanje, transparentnost i odgovornost EIB-a

40. ponovno ističe važnost etike, integriteta, transparentnosti, komunikacije i odgovornosti Grupe EIB-a u svim njezinim operacijama i politikama;

41. izražava svoju zabrinutost zbog nedostatka transparentnosti EIB-ovih operacija preko financijskih posrednika kao što su komercijalne banke i investicijski fondovi; naglašava potrebu za procjenom gospodarskog i socijalnog učinka posredovanih zajmova stavljanjem na raspolaganje informacija o krajnjim korisnicima; poziva EIB da uspostavi standardne obveze izvješćivanja s financijskim posrednicima i krajnjim korisnicima, po potrebi poštujući sporazume o povjerljivosti između financijskog posrednika i krajnjeg korisnika, ali pružajući čvrstu strukturu za prikupljanje podataka i informacija;

42. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog optužbi protiv EIB-a o uznemiravanju i spolnom uznemiravanju na radnom mjestu, nekažnjavanju počinitelja uznemiravanja, nezadovoljstvu zaposlenika, nedostacima u postupcima zapošljavanja višeg osoblja i nedovoljnom sudjelovanju zaposlenika u upravljanju; poziva EIB da zajamči neovisnu istragu svih navodnih slučajeva uznemiravanja i da zajamči transparentnost rezultata prošlih i aktualnih istraga i primijenjenih sankcija kako bi se ponovno uspostavilo povjerenje i stvorila kultura odgovornosti; poziva EIB da objavi rezultate anketa o zadovoljstvu osoblja za razdoblje 2010. – 2021.; poziva na neovisnu procjenu transparentnosti i kvalitete postupaka zapošljavanja na višim, rukovodećim, stručnim i administrativnim položajima u EIB-u; poziva EIB da predstavi akcijski plan za ponovnu uspostavu povjerenja između uprave i osoblja te za jačanje sudjelovanja zaposlenika u donošenju odluka;

43. izražava zabrinutost zbog izvješća da je nekoliko bivših potpredsjednika zaposlilo subjekte povezane s EIB-om bez poštovanja razdoblja obveznog mirovanja; žali zbog činjenice da takve prakse nisu strogo regulirane i zabranjene Kodeksom ponašanja EIB-a; žali zbog toga što trenutačno preispitivanje politike o zabranama nakon prestanka zaposlenja još nije dovršeno i naglašava da bi trebalo provesti stroža pravila; poziva EIB da uskladi svoju politiku o zabranama nakon prestanka zaposlenja s politikom Komisije i sličnih institucija;

44. izražava zabrinutost zbog toga što su potpredsjednici, među ostalim zemljama, i dalje odgovorni za svoju zemlju podrijetla, što može dovesti do sukoba interesa; poziva EIB da na zahtjev Parlamenta u Kodeks ponašanja Upravljačkog odbora uvrsti odredbu kojom se isključuje mogućnost da njegovi članovi nadziru kreditiranje ili provedbu projekata u svojim matičnim zemljama;

45. pozdravlja odluku EIB-a od 6. veljače 2019. o utvrđivanju internih pravila koja se odnose na obradu osobnih podataka koju provodi Odsjek za istrage prijevara u okviru Glavne inspekcije i Ured glavnog dužnosnika za osiguranje zakonitosti poslovanja Europske investicijske banke; naglašava da, kad je riječ o usklađenosti poduzeća, odgovarajuća sredstva moraju biti namijenjena kontroli i praćenju vanjskih aktivnosti, sukoba interesa, nabave i darova;

srijeda, 7. srpnja 2021.

46. žali zbog stalnog nedostatka raznolikosti i rodne ravnoteže na razini višeg rukovodstva i u upravljačkim tijelima Grupe EIB-a, kao i vrlo visokog udjela žena na potpornim funkcijama; napominje da je banka postavila ciljeve prema kojima bi se do 2021. postotak žena na rukovodećim položajima trebao povisiti na 33 %, udio žena na višim izvršnim položajima na 40 % i udio žena na izvršnoj razini na 50 %; snažno potiče EIB da pojača svoje napore u promicanju rodne ravnoteže na svim razinama osoblja; potiče EIB da države članice koje predlažu kandidate za potpredsjednika potakne da razmotre i ciljeve raznolikosti i rodne ravnoteže; poziva EIB da u svojem tajništvu uspostavi odgovarajuću zastupljenost državljana iz svih država članica, istodobno poštujući kompetencije i postignuća kandidata; poziva EIB da za srednje i više rukovodeće položaje objavi raspodjelu po spolu i državljanstvu;

47. žali zbog toga što EIB još uvijek ne objavljuje u potpunosti pojedinosti o stvarnom vlasništvu svojih klijenata; naglašava da u nekim slučajevima promotori ili financijski posrednici ne priopćavaju podatke uključenih gospodarskih subjekata; naglašava da je otkrivanje korisnika i njihova stvarnog vlasništva u skladu s postojećim pravnim okvirom; podsjeća, međutim, da države članice u iznimnim okolnostima mogu predvidjeti izuzeća od objavljivanja informacija o stvarnom vlasništvu putem registara informacija o stvarnom vlasništvu i pristupa tim informacijama; traži od EIB-a da iskoristi dostupne alate i provede standarde koji se promiču u petoj Direktivi o sprečavanju pranja novca kako bi takvi podaci postali dostupni; poziva EIB da istraži koje bi se mjere mogle poduzeti u slučaju neopravdanog odbijanja neke jurisdikcije da pruži takve informacije; ponavlja da Odjel za provjeru usklađenosti Europskog investicijskog fonda i ured glavnog dužnosnika EIB-a za praćenje usklađenosti trebaju surađivati kako bi se postigla dosljednost u osmišljavanju i provedbi politika Grupe EIB-a u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma;

48. poziva EIB da na svojim internetskim stranicama objavi detalje o stvarnom vlasništvu koji se odnose na klijente kako bi se povećala vidljivost njegovih operacija i pomoglo spriječiti slučajeve korupcije i sukoba interesa;

49. traži od EIB-a da dodjelu izravnih i neizravnih zajmova uvjetuje objavljivanjem poreznih i računovodstvenih podataka za svaku zemlju te otkrivanjem podataka o stvarnom vlasništvu od strane korisnika i financijskih posrednika uključenih u aktivnosti financiranja;

50. poziva EIB da, u skladu sa zahtjevima Parlamenta, dovrši reviziju politike borbe protiv prijevara Grupe EIB-a pokrenutu 2019.; pozdravlja intenzivan dijalog između EIB-a i OLAF-a o njezinu ažuriranju; poziva EIB da iskoristi potpornu ulogu OLAF-a, ojačanu novom strategijom Komisije za borbu protiv prijevara (CAFS) donesenom u travnju 2019.; smatra da bi mandat Ureda europskog javnog tužitelja trebao uključivati progon kaznenih djela koja utječu na financiranje EIB-a;

51. ponavlja važnost uključivanja relevantnih nacionalnih, regionalnih i lokalnih dionika u procjenu učinka ulaganja, uključujući stručnjake za klimu, sindikate, aktere civilnog društva, predstavnike poduzeća, MSP-ove i akademsku zajednicu; uključujući putem transparentne komunikacije, kao i važnost procjene potreba i očekivanja osoba na koje projekt utječe; naglašava da savjetovanja moraju uključivati sve zainteresirane zajednice, biti dostupna osjetljivim skupinama, prilagođena individualnim potrebama dionika i trajati tijekom cijelog životnog vijeka projekta; poziva, u slučaju ulaganja koja se temelje na zemlji i prirodnim resursima, na poštovanje načela slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka svih dotičnih zajednica (uz autohtono stanovništvo); traži od EIB-a da izvještava o provedbi navedenih načela; pozdravlja savjetovanje Banke s dionicima o odabranim politikama, na temelju članka 7.10. i 7.11. politike transparentnosti Grupe EIB-a;

52. poziva EIB da uzme u obzir sve rizike za okoliš koji proizlaze iz velikih infrastrukturnih projekata i da financira samo one koji su pokazali stvarnu dodanu vrijednost za lokalno stanovništvo i s okolišnog, društvenog i gospodarskog gledišta; ističe važnost strogog praćenja mogućih rizika od korupcije i prijevara u tom kontekstu te provođenja pomnih ex ante i ex post procjena u pogledu projekata koje je potrebno financirati;

53. podsjeća da se člankom 287. stavkom 3. UFEU-a utvrđuju revizijske ovlasti Revizorskog suda u odnosu na EIB; podsjeća da je Revizorski sud nadležan za reviziju aktivnosti EIB-a u upravljanju rashodima i prihodima Unije; podsjeća da je Odbor za reviziju nadležan za reviziju temeljnog kapitala EIB-a, u skladu s člankom 12. Protokola br. 5 (Statut EIB-a); ističe da zbog toga Revizorski sud nije u mogućnosti pružiti cjelovitu sliku o poveznicama između operacija Grupe EIB-a i proračuna Unije; podsjeća da se člankom 308. stavkom 3. UFEU-a Vijeću omogućuje izmjena Protokola o Statutu EIB-a jednostavnom odlukom bez potpune revizije Ugovora; ističe sve veću važnost koju jamstva Unije i drugi financijski instrumenti kojima upravlja EIB imaju u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira; stoga poziva Vijeće da izmijeni članak 12. Protokola br. 5 kako bi Revizorski sud imao ulogu u reviziji temeljnog kapitala EIB-a; napominje da je trenutačni tripartitni sporazum između Komisije, EIB-a i Revizorskog suda o revizijama operacija koje se financiraju ili podupiru iz proračuna Unije istekao 2020.; poziva Komisiju, Revizorski sud i EIB da dodatno ojačaju ulogu Revizorskog suda te da osnaže njegove revizijske ovlasti u pogledu aktivnosti EIB-a u obnavljanju tripartitnog sporazuma kojim se uređuju pravila djelovanja;

54. poziva Grupu EIB-a i Komisiju da pokrenu postupak revizije odredbi Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAFA) iz svibnja 2014. u kojima se utvrđuju pravila kojima se uređuju instrumenti EU-a pod središnjim upravljanjem povjereni Grupi EIB-a;

55. traži od EIB-a da zajedno s Komisijom istraži načine za koordinaciju sustava ranog otkrivanja i isključenja (EDES) i politike isključivanja EIB-a kako bi se postigle sinergije i zajamčilo potpuno rješavanje kritičnih situacija koje utječu na operacije EIB-a i financijske interese Unije;

56. primjećuje da je u ožujku 2019. donesena politika Grupe EIB-a o zviždačima i prima na znanje njezinu usklađenost s općim načelima i standardima integriranima u Direktivu (EU) 2019/1937 ([6]), koja je stupila na snagu kasnije; žali zbog toga što se ta politika primjenjuje samo na slučajeve internog prijavljivanja nepravilnosti; očekuje da će EIB-ova politika zaštite zviždača biti ambiciozna i postaviti visoke standarde; potiče EIB da uključi unutarnje i vanjske zviždače te da uspostavi jasne i precizno definirane postupke, rokove i smjernice kako bi se zviždačima dale najbolje smjernice te ih se zaštitilo od svih mogućih oblika odmazde;

57. poziva EIB da poboljša svoju komunikacijsku strategiju; smatra da je ključno da EIB, kao vodeći svjetski donator i multilateralni kreditor, jasno i relevantno komunicira o svojoj misiji i statusu te da se obraća širokom rasponu publike;

58. primjećuje da je broj optužbi prijavljenih istražnom odjelu EIB-a 2019. dodatno porastao s 228 novih optužbi (2018. zabilježene su 184 optužbe), od kojih 69 % dolazi od članova osoblja, a 30 % iz vanjskih izvora, uključujući stranke povezane s projektima, civilno društvo i medije; primjećuje da se 59 % istražnih mjera odnosi na slučajeve prijevare, nakon čega slijedi korupcija (15 %) i tajno dogovaranje (6 %), te da se više od trećine ispitanih optužbi odnosi na prometni sektor;

59. napominje da je 2019. od 220 zaključenih predmeta njih 40 bilo potkrijepljeno, što je ukupno 18 % zaključenih predmeta, i da je dovelo do upućivanja nadležnim tijelima ili preporuka službama Grupe EIB-a; također napominje da je 62 % takvih zahtjeva (25 od 40) bilo upućeno OLAF-u; traži od EIB-a da izvijesti o ishodu poduzetih mjera, uključujući, ako su dostupni, iznose koji su vraćeni;

60. poziva EIB da poveća proaktivnu transparentnost tako što će dokumente koji nisu povjerljivi pravodobno objaviti u bazi podataka prilagođenoj korisnicima; ponovno poziva EIB da djeluje na temelju „pretpostavke o objavljivanju podataka”, a ne na temelju „pretpostavke o povjerljivosti”;

61. poziva Grupu EIB-a da poboljša svoju odgovornost; poziva na memorandum o razumijevanju između Grupe EIB-a i Parlamenta kako bi se poboljšao pristup Parlamenta dokumentima i podacima EIB-a povezanima sa strateškim usmjerenjem i politikama financiranja u cilju povećanja odgovornosti EIB-a; predlaže održavanje tromjesečnog dijaloga

([6]) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije. (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

s relevantnim odborima Parlamenta kako bi sudjelovali u ulagačkoj strategiji EIB-a i osigurali odgovarajući nadzor; naglašava važnost većeg nadzora Parlamenta nad odlukama Upravnog vijeća EIB-a; poziva Komisiju na bolju razmjenu informacija kako bi se povećala njezina transparentnost prema Parlamentu u pogledu stajališta koja zauzima u Upravnom vijeću EIB-a; ponovno poziva na objavu mišljenjâ koja je Komisija izdala u okviru postupka u skladu s člankom 19. Statuta EIB-a o EIB-ovim operacijama financiranja u svrhu procjene njihove usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i politikama EU-a; poziva Komisiju i EIB da postignu dogovor kako bi se zajamčila potpuna transparentnost tih mišljenja i njihovih temeljnih načela, koliko je to pravno moguće;

62. poziva na pravovremenu objavu cjelovitih dnevnih redova i zapisnika sa sastanaka Upravljačkog odbora i Upravnog vijeća; naglašava da bi buduća politika transparentnosti trebala ojačati zahtjeve transparentnosti za sve svoje operacije i zahtijevati od nositelja projekata da procjenu utjecaja na okoliš i povezane dokumente učine javno dostupnima uključivanjem strogih obveza transparentnosti u posebne ugovorne klauzule potpisane sa svim klijentima EIB-a; poziva EIB da objavljuje redovitije, iscrpnije i sveobuhvatnije informacije o financijskim posrednicima odgovornima za mobilizaciju financijskih sredstava EIB-a i da uključi ugovorne klauzule koje se odnose na obvezno objavljivanje podataka o kreditnoj aktivnosti tih institucija;

Mjere poduzete na temelju preporuka Parlamenta

63. poziva EIB da nastavi izvješćivati o stanju i statusu prethodnih preporuka koje je izdao Parlament u svojim godišnjim rezolucijama, posebno u pogledu:

(a) učinaka (gospodarskih, okolišnih i socijalnih) svoje strategije ulaganja i ostvarenih rezultata kako bi se doprinijelo uravnoteženom i stabilnom razvoju unutarnjeg tržišta u interesu Unije,

(b) mjera donesenih za poboljšanje sprečavanja sukoba interesa,

(c) mjera za povećanje transparentnosti nakon dubinske analize integriteta klijenata radi sprečavanja izbjegavanja plaćanja poreza, prijevara i korupcije,

(d) mjera poduzetih radi praćenja poziva i zahtjeva usvojenih ovom rezolucijom;

o

o o

64. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji i traži da Vijeće i Upravno vijeće EIB-a održe raspravu o ovdje iznesenim stajalištima Parlamenta.